

TIL:
Styret i Fosen Regionråd

FRA:
Oppnevnt arbeidsgruppe/HSJ
Møtedato: 04.09.2008

SAK 15/08 Framtidig organisering av Fosen DMS – forslag fra arbeidsgruppa

Vedlegg:

Forslag til selskapsavtale

A. Innledning:

Styret i Fosen Regionråd behandlet evalueringsrapporten for Fosen DMS i styremøte den 1. november 2007. Styret vedtok blant annet at alternative organisasjonsmodeller for det framtidige Fosen DMS skulle utredes. I saksframlegget står det følgende om framtidig organisering:

Organisering av et framtidig Fosen DMS

Videreføring av Fosen DMS innebærer at det må taes standpunkt til hvordan det skal organiseres. Rådmannsgruppa har oppnevnt en arbeidsgruppe til å utrede alternative organiseringsformer. Den har følgende sammensetning: rådmann Kjell Inge Skaldebø, leder av arbeidsgruppa, rådmann Terje Meyer, rådmann Oddvar Lynum, prosjektleder for Fosen DMS Leena Stenkløv og konst. daglig leder Harald S. Jensen.

Det ble gitt følgende føringer for arbeidet (møte 1. juni 2007):

- a) Et framtidig Fosen DMS bør forankres mot Helse Midt-Norge. Dette er viktig i og med at tiltaket dekker kommuner i begge fylkene
- b) Det bør nedfestes som prinsipp at ikke alle kommunene behøver å delta i alle tiltak under det framtidige Fosen DMS, men det bør etableres noen "fyrtårn" som kan profilere ordningen og fellesskapet
- c) Utredning av framtidig organisering av Fosen DMS bør sees i sammenheng med vedtaket om utredning av hvordan samarbeidsordningene i Fosen Regionråd skal organiseres i framtida.

Arbeidsgruppa ble gitt følgende mandat (møte 14. august 2007):

1. Arbeidsgruppa har som mandat å utrede alternative organisasjonsmodeller for framtidig organisering av Fosen DMS. Arbeidsgruppa fremmer et begrunna forslag til valg av organisasjonsmodell.
2. Arbeidsgruppa sitt forslag skal foreligge innen utgangen av oktober 2007.

Konsulentfirmaet UtviklingsPartner AS ved Leif-Erik Steen har bistått med å utrede alternative organiseringsmodeller. Bakgrunn for det er at han også har utredet tilsvarende alternativer i forhold til felles Brann- og redningstjeneste på Fosen. Utredningen vedlegges. Advokat Bjørn O. Berg har kommentert utredningen fra UtviklingsPartner. Disse kommentarene vedlegges.

Arbeidsgruppa har avviklet 5 møter. Oddvar Lynum har meldt forfall til møtene.

B. Dokumentasjon:

1. Styresak 40 – 07 Fosen DMS – evaluering og spørsmål om videreføring av tiltaket

2. Styresak 41 - 07 Folkehelse Fosen – prosjektrapport og spørsmål om videreføring av tiltaket.
3. Behandling i Rådmannsgruppa 1. juni og 14. august 2007
4. Kommuneloven – kap. 5 Interkommunalt samarbeid
5. Lov om interkommunale selskaper
6. ”All makt i denne sal” – KS-utredning fra 2006 om politiske styringsmuligheter ved samarbeid hjemlet i kommuneloven, aksjeloven og lov om interkommunale selskaper.
7. Organisering av Fosen DMS- utredning av alternative organisasjonsformer (Leif Erik Steen – oktober 2007)
8. Kommentarer til utredningen fra Leif Erik Steen fra advokat Bjørn O. Berg (datert 18.10.2007)

C. Fosen DMS – formålsbeskrivelse:

Hovedmålet med Fosen DMS er å utvikle et helsetilbud til Fosen-befolkningen, som er

- kvalitativt godt
- effektivt drevet
- lett tilgjengelig
- slik organisert at det oppleves som ”sømløst”

Hensikten med organisasjonen Fosen DMS er å etablere varige, forpliktende og fleksible former for kontinuerlig samarbeid både interkommunalt og mellom kommuner og Helse Midt-Norge/St. Olavs Hospital. Gjennom samarbeid vil kommunene og helseforetaket være bedre i stand til å oppfylle lovkrav og utnytte sine ressurser mer koordinert og effektivt enn hver for seg.

Utover det å tilby helsetjenester vil Fosen DMS være et lokomotiv i samfunnsutviklingen i Fosen-regionen, spesielt ved å tilby interessante arbeidsplasser, utvikle kompetanse, bidra til bolyst og omdømme, fremme folkehelse og stimulere til næringsutvikling. Det vil være en viktig oppgave for organisasjonen å drive et kontinuerlig utviklingsarbeid med tanke på både innhold og kvalitet i tilbudene.

D. Forutsetninger som må ligge til grunn for kommunene sin deltakelse i Fosen DMS:

1. Kommunene sin deltakelse i ulike samarbeidsområder og prosjekt
Fosen DMS skal i utgangspunktet utvikle tilbud til befolkningen i regionen. Det bør være et hovedmål at alle medlemskommunene i Fosen Regionråd ser på det som formålstjenlig å delta i de samarbeidsordninger som ligger under Fosen DMS. Imidlertid bør det ikke være et absolutt krav om at alle medlemskommunene skal delta i alle samarbeidsordninger. For at alle kommunene skal få et eierforhold til Fosen DMS bør det tas sikte på å iverksette noen samarbeidsprosjekter (fyrtårn) som alle synes det er interessant å delta i. Eksempel på dette vil være samarbeid om kompetanseutvikling og Folkehelse Fosen.
2. Finansiering
Det er etter hvert nedfesta som et hovedprinsipp for fordeling av kostnader i Fosen Regionråd at 60 % fordeles likt mellom kommunene og 40 % etter folketall. I prosjekter der alle deltar kan dette være et greit prinsipp å følge også innenfor Fosen DMS. På en del områder ser en for seg at fordeling av kostnader må skje etter helt andre prinsipper.

3. Avtaler med Helse Midt-Norge

I og med at tiltaket dekker kommuner i to fylker, vil det være viktig at det inngås samarbeidsavtaler med Helse Midt-Norge.

4. Avtaler med St. Olavs Hospital

Sykehuset vil være en sentral samarbeidspartner særlig i forhold til spesialistpoliklinikken og Avdeling for observasjon og etterbehandling. Det må derfor utvikles avtaler som sikrer forutsigbar og langsiktig drift av disse tilbudene. Det bør i denne sammenhengen diskutere muligheten for å legge noen spesialistfunksjoner til andre kommuner i regionen.

5. Avtaler med andre

Det vil være høyst aktuelt å inngå samarbeidsavtaler med andre offentlige og private tilbydere av helsetjenester. Her kan nevnes Fosen Teamet, Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk samt Kreftklinikken i Rissa.

E. Organisasjonsmodellen må tilfredsstillende følgende krav:

1. Åpenhet og muligheter for innsyn
2. Reell styring av daglig drift
3. Reell styring av utviklingsarbeid
4. Eierskapsforankring
5. Handlekraftig organisasjon
6. Samarbeidsrelasjonene til Helse Midt-Norge, St. Olavs Hospital og andre mulige samarbeidspartnere
7. Verdiforvaltning/formuesforvaltning
8. Delegasjonsadgang/delegasjonsmuligheter

F. Kort beskrivelse av de aktuelle organisasjonsmodellene:

Arbeidsgruppa vurderer aksjeselskapsmodellen som uaktuell og den er derfor ikke omtalt nærmere i dokumentet.

1. Interkommunalt samarbeid

- Ü Regulert i kommunelovens § 27
- Ü Virksomheten er direkte underlagt de deltakende kommunenes budsjett- og instruksjonsmyndighet
- Ü Styret vil kunne utsettes for sterk grad av politisk styring.
- Ü Kan være eget rettssubjekt, men mange er det ikke. Om samarbeidet er et eget rettssubjekt avhenger av en konkret vurdering av den enkelte virksomhet, som for eksempel formuesmassen, graden av selvstendighet styret har til å ta opp lån, budsjettmyndighet mv.
- Ü Det vil kunne avtales at de ansatte vil være ansatt i en av kommunene
- Ü Viktig med langsiktig og detaljert avtale mellom deltakerkommunene
- Ü Underlagt lov om offentlighet
- Ü Ingen formelle begrensninger i forhold til å drive utviklingsarbeid

2. Administrativt vertskommunesamarbeid

- Ü Regulert i kommunelovens § 28b
- Ü Modellen har som overordnet mål å legge til rette for samarbeid om kommunenes lovpålagte ansvar på kjerneområder, hvor behovet for å ivareta hensyn som politisk ansvar, kontroll og rettsikkerhet gjør seg gjeldende

- Ü Krav om at samarbeidet reguleres gjennom en avtale som hvert kommunestyre vedtar. Gjennom avtalen overfører samarbeidskommunen myndighet til en vertskommune
 - Ü Flere oppgaveområder kan legges til vertskommunen
 - Ü Vertskommunen er arbeidsgiver for de oppgaver som er lagt til samarbeidsordningen
 - Ü Utviklet for samarbeid mellom kommuner på områder av forvaltningsmessig karakter
 - Ü Underlagt lov om offentlighet
 - Ü Begrensninger i forhold til å drive utviklingsarbeid
3. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd
- Ü Regulert i kommunelovens § 28c
 - Ü Der kommunen vurderer at et samarbeidsområde er av prinsipiell betydning, skal modellen med felles folkevalgt nemnd benyttes. Nemnda har ansvaret for at oppgavene løses innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunene
 - Ü Modellen har som overordnet mål å legge til rette for samarbeid om kommunenes lovpålagte ansvar på kjerneområder, hvor behovet for å ivareta hensyn som politisk ansvar, kontroll og rettsikkerhet gjør seg gjeldende
 - Ü Krav om at samarbeidet reguleres gjennom en avtale som hvert kommunestyre vedtar. Gjennom avtalen overfører samarbeidskommunen myndighet til en vertskommune
 - Ü Flere oppgaveområder kan legges til vertskommunen
 - Ü Vertskommunen er arbeidsgiver for de oppgaver som er lagt til samarbeidsordningen
 - Ü Utviklet for samarbeid mellom kommuner på områder av forvaltningsmessig karakter
 - Ü Underlagt lov om offentlighet
 - Ü Begrensninger i forhold til å drive utviklingsarbeid
4. Interkommunalt selskap – IKS
- Ü Regulert i Lov om interkommunale selskap. Loven kan ikke fravikes ved avtale, dersom dette ikke står eksplisitt i den enkelte paragraf i loven.
 - Ü Et interkommunalt selskap er et eget rettssubjekt med ubegrenset deltakeransvar
 - Ü En skriftlig selskapsavtale angir selskapets formål, deltakere, deltakernes eierandel i selskapet, antall medlemmer i Representantskapet og antall styremedlemmer
 - Ü Kommunene utøver styring ved valg av representant (-er) i Representantskapet
 - Ü Representantskapet er virksomhetens øverste myndighet. Medlemmene oppnevnes av kommunestyrene i deltakerkommunene. Kommunene har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet.
 - Ü Representantskapet kan instruere styret og omgjøre dets beslutninger
 - Ü Representantskapet vedtar budsjettet. Forutsettes tilskudd fra deltakerne, er budsjettet ikke endelig før deltakerkommunene har behandlet det
 - Ü Selskapet er underlagt lov om offentlighet
 - Ü Selskapet skal ha ansatt daglig leder
 - Ü Arbeidsgiveransvaret ligger hos selskapet
 - Ü Styret har samme myndighet som i et aksjeselskap
 - Ü Ingen formelle begrensninger i forhold til å drive utviklingsarbeid
 - Ü Selskapet kan ta opp lån såfremt dette er avtalt i selskapsavtalen
 - Ü Selskapet kan ikke gå konkurs

G. Eierstyring samt fordeler og utfordringer/ulempes ved alternative organisasjonsmodeller

Interkommunalt samarbeid (kl. § 27) = både kommunalt og eget rettssubjekt
Eierstyring: Fullt ut underlagt kommunenes styringsrett. Styret velges av kommunestyrene. Ansvar for drift i samsvar med formål, vedtekter, kommunenes økonomiplan og årsbudsjett og evt. andre vedtak og retningslinjer. Kan delegeres myndighet til å fatte beslutninger om virksomhetens drift og organisering.
Fordeler:
Stordriftsfordeler
Politisk innflytelse sikret gjennom vedtekter, økonomiplan og budsjett. Underlagt kommunenes instruksjonsmyndighet.
Gir skille mellom drift og forvaltning.
Åpner opp for at de politiske organene i større grad driver mål- og resultatstyring, uten å involvere seg i hvordan oppgavene løses.
Kommunene har arbeidsgiveransvar (kan avtales lagt til en av kommunene)
Muligheter for å drive utviklingsarbeid
Utløser ikke mva ved levering av tjenester til deltakerkommunene
Følger kommunale regnskapsprinsipper
Utfordringer og/eller ulemper:
Kommunene har ubegrenset ansvar for sin del av virksomhetens forpliktelser
Slike virksomheter kan legge inn andre vekstforutsetninger (kan gå begge veier) enn det deltakerkommunene gjør. Kan oppstå mangel på samsvar mellom samarbeidsordningens prioriteringer og deltakernes.
Krever endret kompetanse i kommunene, fra driftsrelatert kompetanse til kvalitetssikring, kontraktskompetanse og evne til å utføre bestillerrollen, fastsette og vurdere kvalitetskrav mv.
Vanskelig å finne fram til endringer i fordeling av kostnader hvis faktiske forhold og forutsetninger endrer seg.
Budsjettspørsmål og vedtektsendringer krever stor grad av enighet mellom kommunene. Kan være vanskelig å finne løsninger på interessekonflikter mellom eierne.
Kan kun utøve forvaltningsmyndighet når det er hjemlet i lov
Forholdet til formuesforvaltning krever avklaring

Vertskommunemodell (kl. § 28 b) = kommunalt rettssubjekt
Eierstyring: Fullt underlagt kommunenes styringsrett. Ansvar for drift i henhold til samarbeidsavtale.
Fordeler:
Gir stordriftsfordeler
Krever få organisatoriske grep – klare ansvarsforhold
Gir skille mellom drift og forvaltning
Åpner opp for at de politiske organene i større grad driver mål- og resultatstyring, uten å involvere seg i hvordan oppgavene løses.
Utløser ikke mva ved levering av tjenester til deltakerkommunene
Følger kommunale regnskapsprinsipper
Vertskommunen har arbeidsgiveransvaret

Utfordringer og/eller ulemper:
Samarbeidskommuner kun sikret innflytelse over kvalitet og omfang på tjenestene gjennom kontrakt/avtale
Krever endret kompetanse i kommunene, fra driftsrelatert kompetanse til kvalitetssikring, kontraktskompetanse og evne til å utføre bestillerrollen, fastsette og vurdere kvalitetskrav mv.
Behovsendringer krever endringer i avtalen/kontrakten mellom kommunene. Kan være et problem å finne fram til en akseptert endring i fordeling av kostnader hvis faktiske forhold endres.
Vertskommunen kan utøve forvaltningsmyndighet på vegne av samarbeidskommunene når det er hjemlet i lov
Begrensninger i forhold til å drive utviklingsarbeid
Unaturlig modell dersom ordninger knytta til Fosen DMS lokaliseres i flere kommuner
Forholdet til formuesforvaltning krever avklaring

Vertskommunemodell (kl. § 28 c) = kommunalt rettssubjekt
Eierstyring: Fullt underlagt kommunenes styringsrett. Ansvar for drift i henhold til samarbeidsavtale. Folkevalgt nemnd har ansvaret for at oppgavene løses innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunene
Fordeler:
Gir stordriftsfordeler
Krever få organisatoriske grep – klare ansvarsforhold
Gir skille mellom drift og forvaltning
Åpner opp for at de politiske organene i større grad driver mål- og resultatstyring, uten å involvere seg i hvordan oppgavene løses.
Folkevalgt nemnd har ansvaret for at oppgavene løses innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunene
Utløser ikke mva ved levering av tjenester til deltakerkommunene
Følger kommunale regnskapsprinsipper
Vertskommunen har arbeidsgiveransvaret
Utfordringer og/eller ulemper:
Kjøpende kommuner kun sikret innflytelse over kvalitet og omfang på tjenestene gjennom kontrakt/avtale
Krever endret kompetanse i kommunene, fra driftsrelatert kompetanse til kvalitetssikring, kontraktskompetanse og evne til å utføre bestillerrollen, fastsette og vurdere kvalitetskrav mv.
Behovsendringer krever endringer i avtalen/kontrakten mellom kommunene. Kan være et problem å finne fram til en akseptert endring i fordeling av kostnader hvis faktiske forhold endres.
Vertskommunen kan utøve forvaltningsmyndighet på vegne av samarbeidskommunene når det er hjemlet i lov
Begrensninger i forhold til å drive utviklingsarbeid
Unaturlig modell dersom ordninger knytta til Fosen DMS lokaliseres i flere kommuner
Forholdet til formuesforvaltning krever avklaring

Interkommunalt selskap – IKS = eget rettssubjekt
Eierstyring: styring/myndighet utøves gjennom representantskapet = selskapets høyeste organ. Kommunene har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Representantskapet kan instruere styret og omgjøre dets beslutninger Behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan. Investeringer av betydning behandles av representantskapet.
Fordeler:
Gir stordriftsfordeler
Politisk styring utøves via valg til og deltakelse i representantskapet
Gir klart skille mellom drift (selskapet) og forvaltning (kommunen)
Er rettslig og økonomisk skilt fra deltakerkommunene. Egen juridisk enhet.
Kommunene har ikke arbeidsgiveransvar
Ansatte har representasjonsrett i styret
Åpner opp for at de politiske organene i større grad driver mål- og resultatstyring, uten å involvere seg i hvordan oppgavene løses.
Kan utøve selvstendig formuesforvaltning
Egnet til bruk innenfor områder der det er behov for korte beslutningsveier
Muligheter for å drive utviklingsarbeid
Regnskapsloven gjelder for IKS med forretningsmessig drift
Utfordringer og/eller ulemper:
Kun kommuner og interkommunale selskaper kan være eiere
Politikerne har begrensa styringsmulighet
Krever endret kompetanse i kommunene, fra driftsrelatert kompetanse til kvalitetssikring, kontraktskompetanse og evne til å utføre bestillerrollen, fastsette og vurdere kvalitetskrav mv.
Kan i utgangspunktet ikke ta opp lån eller stille garantier såfremt dette ikke er avtalt i selskapsavtalen
Kommunene har ikke arbeidsgiveransvar
Kommunene har ubegrenset ansvar for sin del av selskapets forpliktelser
Kan utøve forvaltningsmyndighet på vegne av samarbeidskommunene når det er hjemlet i lov

Eierstyring:

Uavhengig av hvilken samarbeidsform som velges (unntatt vertskommunemodellene) anbefales det at kommunene etablerer retningslinjer for utøvelse av kommunene sitt eierskap, slik at kommunenes representasjon i selskapets organer utøves i samsvar med deltakerkommunene sine forventninger og målsettinger. I noen sammenhenger kan det være viktig at det er utarbeidet klare kravspesifikasjoner og systemer for vurdering av den tjenesten som leveres med hensyn til kvalitet og omfang.

Mulighetene for eierstyring er muligens minst ivaretatt i de to vertskommunemodellene etter kommunelovens § 28 b og c, alt avhengig av hvor dekkende samarbeidsavtalen er for premissene for samarbeidet.

Interkommunalt samarbeid etter § 27-modellen ivaretar eierstyringen gjennom at selskapet er direkte underlagt de respektive kommunene sin instruksjonsrett. Et § 27-samarbeid stiller krav til godt samarbeid mellom deltakerkommunene, samtidig som selskapets mulighet til å fatte

raske beslutninger og forretningsmessig frihet blir mindre. Eierstyringen kan bli lite effektiv.

I interkommunale selskaper kan mulighetene for eierstyringen oppfattes som redusert, da kommunenes eierskap i hovedsak utøves gjennom deltakelse i representantskapet. På den annen side så har dette organet muligheter til å instruere samt overprøve styrets vedtak. Viktige styringsdokumenter for eierne i et IKS vil være selskapsavtale, nedfesta eierstrategier samt vedtekter for selskapet.

H. Mulig organisatorisk oppbygging av de alternative modellene i Fosen DMS

1. Interkommunalt samarbeid (kommunelovens § 27)
Bør være ansatt en daglig leder som har ansvaret for drift og utviklingsarbeid samt intern og ekstern kommunikasjon. Kjøp av tjenester kan skje hos deltakerkommunene eller andre.
2. Administrativt vertskommunesamarbeid (kommunelovens § 28b)
Ansvaret for administrasjon og drift ligger hos vertskommunen.
3. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd (kommunelovens § 28c)
Ansvaret for administrasjon og drift ligger hos vertskommunen.
4. Interkommunalt selskap – IKS (lov om interkommunale selskap)
Krav til ansettelse av daglig leder som har ansvaret for drift og utviklingsarbeid samt intern og ekstern kommunikasjon. Kjøp av tjenester kan skje hos deltakerkommunene eller andre.

Det antas at utgiftene til ledelse og administrasjon vil være noenlunde lik uansett hvilken modell som velges.

I. Økonomi:

Opgaver som er i gang og som kommunene må ta standpunkt til videre finansiering av:

- Ü Avdeling for observasjon og etterbehandling
- Ü Legevaktsamarbeid
- Ü Folkehelse Fosen

Kostnadene med disse tiltakene er beskrevet i sak (styret i Fosen Regionråd) 40/07 Fosen DMS – evaluering og spørsmål om videreføring av tiltaket samt sak (styret i Fosen Regionråd) 41/07 Folkehelse Fosen – prosjektrapport og spørsmål om videreføring av tiltaket.

Andre tiltak som det vil være aktuelt å finansiere:

- Ü Ledelse og administrasjon av Fosen DMS
- Ü Felles kompetansekordinatorfunksjon for Fosen-kommunene

J. Forholdet til loven om offentlige anskaffelser:

Lov om offentlige anskaffelser av 27/11-92 og anskaffelsesforskriften (ny forskrift fra 1. januar 2007) gir nærmere saksbehandlingsregler kommunene er forpliktet til å følge i forbindelse med inngåelse av kontrakter om anskaffelser.

I tilknytning til forskriften har Fornyings- og administrasjonsdepartementet utarbeidet en veileder. Denne ligger på departementets nettsider. Punktene nedenfor er stort sett hentet fra veilederen.

Hvordan eksempelvis en kommune organiserer sin virksomhet, reguleres ikke av regelverket om offentlige anskaffelser. Det er kommunen selv som avgjør om en ytelse bør utføres av eget personale ("egenregi") eller om det bør benyttes en ekstern leverandør. Dersom en ytelse leveres i egenregi, faller dette utenfor loven om offentlige anskaffelser.

Unntaket for egenregi gjelder også i noen tilfeller mellom to separate juridiske personer som inngår en kontrakt. For at unntaket skal komme til anvendelse er det to vilkår som må være oppfylt:

- Oppdragsgiver må utøve en tilsvarende kontroll over leverandørselskapet som over sin egen virksomhet (kontrollkriteriet)
- Den vesentligste delen av aktiviteten til leverandøren må være knyttet til den kontrollerende oppdragsgiver.

Noen betraktninger om norske selskaps/samarbeidsformer i forhold til kontrollkriteriet:

- Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27: Samarbeidet innebærer at det utarbeides vedtekter, etableres et felles styre og at det gis innskudd eller at det kan tas opp lån. Samarbeidsorganet kan drive ulike typer av samarbeid, og det kan overføres ansvar og myndighet i saker som angår virksomhetens drift og organisering. Samarbeid etter kommunelovens § 27 vil normalt sett oppfylle kravet til kontroll, og således falle loven om offentlige anskaffelser. .
- Interkommunale selskaper er organisert etter lov om interkommunale selskaper. Denne loven gir eierkommunene en større grad av mulighet for styring og kontroll over foretaket enn et aksjeselskap. Departementet mener at en eierkommune i utgangspunktet vil oppfylle kontrollkriteriet for bruk av egenregi til et interkommunalt selskap. Slik selskap vil følgelig i utgangspunktet falle utenfor loven om offentlige anskaffelser.
- Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28 b og c: Deltakerkommunene vil normalt oppfylle kontrollkriteriet om bruk av egenregi i et vertskommunesamarbeid. Avtalen mellom de enkelte kommuner og vertskommunen vil derfor normalt ikke reguleres av lov om offentlige anskaffelser.

K. Forslag fra arbeidsgruppa til valg av organisasjonsmodell

I tilrådingen fra arbeidsgruppa er det lagt særlig vekt på at forutsetningene i hovedpunktene **C** (formålsbeskrivelse Fosen DMS), **D** (forutsetninger som må ligge til grunn for deltakelse) og **E** (organisasjonsmodellen må tilfredsstillende følge krav) foran i utredningen blir imøtekommet i størst mulig grad.

Drifting av de ulike samarbeidstiltakene kan man helt sikkert finne gode løsninger på innenfor alle de fire alternative organisasjonsmodellene.

Det vil framover i tid ligge store utfordringer i organisasjonen Fosen DMS med tanke på å jobbe videre med målsettingene i formålsbeskrivelsen (hovedpunkt C foran). Dette vil stille store krav til dynamisk ledelse av organisasjonen, og etablering av arenaer hvor fokus på utvidelse og videreutvikling av det helhetlige helsetilbudet står sentralt. Et

kompetent styre for organisasjonen vil være et eksempel på en slik arena.

Utviklings- og fornyingsarbeid vil være viktige oppgaver i det framtidige Fosen DMS. Arbeidsgruppa er av den oppfatning at organisering etter Kommunelovens § 28 b, alternativt § 28 c ikke er ment brukt i forhold til denne typen oppgaver. Den analysen som er gjort av disse modellene foran i utredningen understreker dette.

Vi står da igjen med to alternative organisasjonsmodeller:

- a) Interkommunalt samarbeid – Kommunelovens § 27
- b) Interkommunalt selskap (IKS) – Lov om interkommunale selskaper

Etter å ha konsultert med KS oppfatter vi det slik at man står tilnærmet fritt til å velge mellom disse to alternativene.

Dersom man velger å bruke styret for regionrådet som eierorgan (representantskap), anbefaler vår kontakt i KS å bruke IKS som organisasjonsmodell. IKS har denne styringsmuligheten i seg. I tillegg må det legges vekt på at styring og drift av et IKS er regulert gjennom særlov. Interkommunalt samarbeid etter Kommunelovens § 27 er ikke lovregulert, og krever derved mer i forhold til etablering av samarbeidsavtaler.

Det er viktig at politikerne tar et valg knytta til behov for styring og kontroll og håndtering av forholdet mellom virksomhetens styre og kommunestyrene. For alternativet IKS kan dette gjøres gjennom de styringsmulighetene som ligger i loven i tillegg til aktiv eierstyring gjennom for eksempel utarbeidelse av eierskapsmeldinger hvor eierne gir overordnede føringer for driften og stiller krav til resultat og rapportering.

Det kan langt på vei også gjøres i en § 27-ordning, men IKS-loven gir bedre og klarere regler for ansvars- og styringsforhold enn § 27 gjør. Det vil si at i en § 27-ordning vil det måtte inngås langt mer detaljerte avtaler for å sikre forhold som allerede er sikret i IKS-loven.

Uansett hvilken av disse to modellene som velges ser en ikke for seg at Fosen DMS som organisasjon skal stå som selvstendig driver av de forskjellige tjenester. Hovedfokuset må være retta mot tjenesteinnhold og utvikling. Vi vil derfor anbefale å bygge videre på de erfaringer man har gjort i pilotprosjektet gjennom kjøp av tjenester fra ulike samarbeidspartnere. Dette bør i så fall bygge på inngåelse av langsiktige leverandøravtaler.

J. Arbeidsgruppas konklusjon:

Ut fra en totalvurdering vil en tilrå at kommunene på Fosen sin deltakelse i Fosen Distriktsmedisinske Senter organiseres som interkommunalt selskap i henhold til Lov om Interkommunale selskaper.

Åfjord, den 28. juli 2008:

Kjell Inge Skaldebø

Terje Meyer

Leena Stenkløv

Harald S. Jensen

Dagligs leders forslag til vedtak:

Rådmannsgruppen vil tilrå at:

1. Styret anbefaler at Fosen Distriktsmedisinske Senter organiseres som interkommunalt selskap i henhold til Lov om Interkommunale selskaper.
2. Styret vil anbefale kommunene å slutte seg til det fremlagte forslag til selskapsavtale.

Rådmannsgruppens behandling:

Rådmannsgruppen er tilfreds med den saksfremstilling som arbeidsgruppen har lagt frem.

Det fremkom forslag om å endre noen av punktene i fremlagte forslag til selskapsavtale. I følgende punkter endres teksten til:

7.1.2

Representantskapet består av inntil 8 – åtte – representanter med personlige vararepresentanter.

Kapittel 8: Styret

8.1.1

Styret har 6 - seks – faste medlemmer med administrativ – faglig kompetanse. Det skal være tre varamedlemmer i rekkefølge. Ett medlem skal være ansatt ved St. Olavs Hospital. Dette medlemmet skal ha sitt personlige varamedlem. Varamedlemmene skal ha samme bakgrunn som de faste medlemmene.

De endringer som fremkom i selskapsavtalen inngår i rådmannsgruppens fremleggelse til styret.

Rådmannsgruppens enstemmige vedtak:

1. Styret anbefaler at Fosen Distriktsmedisinske Senter organiseres som interkommunalt selskap i henhold til Lov om Interkommunale selskaper.
2. Styret vil anbefale kommunene å slutte seg til det fremlagte forslag til selskapsavtale.

Arbeidsutvalgets behandling:

Arbeidsutvalget mener at det bør nedsettes en valgkomité som kommer med forslag til styresammensetning. Dette kan vi komme tilbake til etter at kommunene har sluttet seg til selskapsavtalen.

Arbeidsutvalgets enstemmige innstilling:

1. Styret anbefaler at Fosen Distriktsmedisinske Senter organiseres som interkommunalt selskap i henhold til Lov om Interkommunale selskaper.
2. Styret vil anbefale kommunene å slutte seg til det fremlagte forslag til selskapsavtale.

Styrets behandling:

Rissa kommune foreslo at deres andel i selskapet økes fra 8 til 10 andeler.

Videre ble det foreslått at kapittel 8.1.1 gis følgende tilføyelse:

Forut for valget kan representantskapet oppnevne en valgkomite som får i mandat å foreslå medlemmer og varamedlemmer til styret.

Ved punktvis avstemming av ovennevnte ble begge disse forslag enstemmig vedtatt.

Styrets enstemmige vedtak:

1. Styret anbefaler at Fosen Distriktsmedisinske Senter organiseres som interkommunalt selskap i henhold til Lov om Interkommunale selskaper.
2. Styret vil anbefale kommunene å slutte seg til det fremlagte forslag til selskapsavtale med de tilleggsforslag som framkom i styremøte.
3. Dersom noen av medlemskommunene velger ikke å delta i ordningen, får styret i Fosen Regionråd fullmakt til å endre selskapsavtalen hva gjelder deltakende kommuner og derigjennom eierandeler.

Styrets forslag til

SELKAPSAVTALE

FOR

FOSEN DISTRIKTSMEDISINSKE SENTER IKS

Kapittel 1: Selskapets firma

1.1

Fosen Distriktsmedisinske Senter IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 (heretter kalt lov om IKS)

1.2

Selskapet er et eget rettssubjekt med registrering i Foretaksregisteret.

Kapitel 2: Deltakere i selskapet

2.1

Deltakere i selskapet er:

- a) Osen kommune, organisasjonsnummer 944 350 675, 7740 Steinsdalen
- b) Roan kommune, organisasjonsnummer 944 315 438, 7180 Roan
- c) Åfjord Kommune, organisasjonsnummer 964 982 864, 7170 Åfjord
- d) Bjugn kommune, organisasjonsnummer 944 422 315, 7160 Bjugn
- e) Ørland kommune, organisasjonsnummer 964 982 686, 7130 Brekstad
- f) Rissa kommune, organisasjonsnummer 944 305 483, 7100 Rissa
- g) Leksvik kommune, organisasjonsnummer 944 426 124, 7120 Leksvik
- h) Mosvik kommune, organisasjonsnummer 940 015 278, 7690 Mosvik

Kapittel 3: Selskapets formål

3.1

Hovedformålet med Fosen Distriktsmedisinske Senter IKS er å utvikle et desentralisert helsetilbud til Fosen-befolkningen, som er:

- kvalitativt godt
- effektivt drevet
- lett tilgjengelig
- slik organisert at det oppleves som "sømløst"

Kapittel 4: Selskapets oppgaver

4.1

Hensikten med Fosen Distriktsmedisinske Senter IKS er å etablere varige, forpliktende og fleksible former for kontinuerlig samarbeid både interkommunalt og mellom kommuner og Helse Midt-Norge/St. Olavs Hospital. Gjennom samarbeid vil kommunene og helseforetaket

være bedre i stand til å oppfylle lovkrav og utnytte sine ressurser mer koordinert og effektivt enn hver for seg.

4.2

Fosen Distriktsmedisinske Senter skal levere helsetjenester og spesialisthelsetjenester, drive opplysningsvirksomhet, selge helserelaterte produkter og andre produkter og alt som står i forbindelse med dette. Utover det å tilby helsetjenester vil Fosen Distriktsmedisinske Senter IKS være et lokomotiv i samfunnsutviklingen i Fosen-regionen, spesielt ved å tilby interessante arbeidsplasser, utvikle kompetanse, bidra til bolyst og omdømme, fremme folkehelse og stimulere til næringsutvikling. Det vil være en viktig oppgave for organisasjonen å drive et kontinuerlig utviklingsarbeid med tanke på både innhold og kvalitet i tilbudene.

Kapittel 5: Hovedkontoret

5.1

Selskapet har sitt hovedkontor i Ørland kommune.

Kapittel 6: Innskuddsplikt, eierandel og deltaker

6.1

Selskapet har 48 andeler.

De enkelte deltakerne hefter ubegrenset for sin aktuelle andel av selskapets samlede forpliktelser. Deltakernes eierandel og ansvarsdel samsvarer med deltakernes innskudd til selskapets frie egenkapital etter følgende fordeling:

Deltakere:	Eierandel:	Innskudd:
Osen kommune	2 andeler	50.000
Roan kommune	2 andeler	50.000
Leksvik kommune	2 andeler	50.000
Mosvik kommune	2 andeler	50.000
Rissa kommune	10 andeler	250.000
Åfjord kommune	10 andeler	250.000
Bjugn kommune	10 andeler	250.000
Ørland kommune	10 andeler	250.000
SUM	48 andeler	1.200.000

Kapittel 7: Representantskapet

7.1.1

Representantskapet er selskapets øverste organ.

7.1.2

Representantskapet består av inntil 8 – åtte – representanter med personlige vararepresentanter.

7.2.1

Ordføreren i den enkelte deltakerkommune er kommunens representant i representantskapet. I tillegg velges ett personlig varamedlem. Valget skjer for en periode på 4 – fire – år og følger

kommunestyrets valgperiode. Medlemmer av styret eller daglig leder kan ikke velges inn som medlem eller varamedlem av representantskapet.

7.2.2

Den enkelte deltaker kan i valgperioden foreta nyvalg av sin vararepresentant. Dette forutsatt at vedkommende i henhold til Kommunelovens bestemmelser har gyldig fritaksgrunn i forhold til å utøve verv for deltakerkommunen.

7.3

Representantskapet konstituerer seg selv og velger selv sin leder og nestleder.

7.4.1

Representantskapet behandler og vedtar selskapets regnskap, årsmelding, budsjett og økonomiplan samt saker for øvrig som etter loven er lagt til representantskapet. Representantskapet gir instruksjon og retningslinjer for selskapets virksomhet.

7.4.1.2

Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er budsjettet ikke endelig før deltakerkommunenes budsjetter er behandlet etter kommunelovens § 45 nr. 3, for så vidt angår tilskuddet.

7.4.2

Den enkelte deltaker (kommunestyret) har instruksjonsmyndighet overfor sin representant i representantskapet.

7.5.1

Ved votering i representantskapet har hver representant det samme antall stemmer som kommunen har andeler i selskapet.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er tilstede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene.

Representantskapets vedtak er det som flertallet av stemmene er avgitt for. Ved stemmelikhet er representantskapets leder sin stemme avgjørende.

7.6

Daglig leder forbereder i samarbeid med representantskapets leder møtene i representantskapet. Daglig leder har møteplikt i representantskapets møter med tale og forslagsrett. Daglig leder har ansvaret for sekretærfunksjonen for representantskapet.

Kapittel 8: Styret

8.1.1

Styret har 6 - seks – faste medlemmer med administrativ – faglig kompetanse. Det skal være tre varamedlemmer i rekkefølge. Ett medlem skal være ansatt ved St. Olavs Hospital. Dette medlemmet skal ha sitt personlige varamedlem. Varamedlemmene skal ha samme bakgrunn som de faste medlemmene.

Forut for valget kan representantskapet oppnevne en valgkomite som får i mandat å foreslå medlemmer og varamedlemmer til styret.

8.1.2

Styrets faste medlemmer og varamedlemmer velges for en periode på 4 – fire – år og som følger kommunestyrets valgperiode. Valg foretas i starten av hver valgperiode.

Styrets leder og nestleder velges for 2 år ad gangen.

Alle valg til styret foretas av representantskapet.

8.1.3

Lov om IKS § 10 gjelder for ansattes representasjon i styret.

8.2

Hvert styremedlem har en stemme. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de møtende har stemt for. De som stemmer for et forslag må likevel utgjøre mer enn en tredel av samtlige styremedlemmer.

Ved stemmelikhet er styrets leders stemme avgjørende.

8.3

Daglig leder forbereder i samarbeid med styrets leder møtene i styret. Daglig leder har møteplikt i styrets møter med tale og forslagsrett. Daglig leder har ansvaret for sekretærfunksjonen for styret.

8.4

Styret ansetter daglig leder og de øvrige ansatte. Retten til å ansette de sistnevnte kan styret delegerer til daglig leder. Styret har instruksjonsmyndighet overfor daglig leder.

Kapittel 9: Daglig leder

9.1

Selskapet skal ha en daglig leder. Denne skal forestå den daglige ledelsen av selskapet og herunder påse at arbeidsoppgavene utføres i samsvar med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak samt retningslinjer og pålegg som fattes av representantskapet og styret.

9.2

Den daglige ledelsen omfatter ikke beslutninger i saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan den daglige ledelsen bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

9.3

Daglig leder har instruksjonsmyndighet overfor øvrige ansatte i selskapet.

Kapittel 10: Representasjon og signatur

10.1

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan gi styremedlemmer eller daglig leder rett til å tegne selskapets firma og kan bestemme at de som har slik rett, må utøve den i fellesskap.

Kapittel 11: Låneramme med videre

11.1

Selskapet kan ta opp lån innenfor de rammer som er vedtatt av representantskapet. Høyeste låneramme settes til NOK 10,0 mill.

11.2

Selskapet kan i samsvar med lov og forskrifter bygge opp fond til finansiering av ventede investeringer.

Kapittel 12: Selskapets regnskap, utdeling med videre

12.1

Selskapets regnskap skal avlegges etter kommunale regnskapsprinsipper.

12.2

Regnskapet fastsettes av representantskapet og forelegges sammen med årsmelding og revisjonsrapporten for den enkelte deltaker (kommunestyre) som melding.

12.3

Etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt, kan representantskapet etter forslag fra styret foreta utdeling av selskapets midler, jfr. lov om IKS § 29.

12.4

Selskapet skal ha revisor som velges av representantskapet, jfr. lov om IKS § 28.

Kapittel 13: Uttreden

13.1

Lov om IKS § 30 legges til grunn.

13.2

Dersom partene ikke blir enige om utløsningssummens størrelse, avgjøres slike tvister med bindende virkning av en sakkyndig voldgiftsrett på tre medlemmer oppnevnt av sorenskriveren ved Fosen Tingrett eller ved den tingretten som senere måtte overta denne embetskretsen. Sorenskriveren peker ut rettens leder. Tvistemålslovens kapittel 32 legges for øvrig til grunn.

Før sak bringes inn for voldgift, skal saken ha vært forsøkt løst minnelig og partene ha hatt anledning til å uttale seg om hvorvidt saken i stedet ønskes brakt inn for de ordinære domstoler.

En av partene kan i stedet bestemme at tvisten skal bringes inn for det ordinære rettsapparatet med Fosen Tingrett eller etterfølgende tingrett som vernetting.

Kapittel 14: Endringer i selskapsavtalen

14.1

Endringer i selskapsavtalen skjer i henhold til bestemmelsene i lov om IKS § 4.

Kapittel 15: Annet

15.1

Reglene i lov om IKS gjelder der for nærværende selskapsavtale ikke bestemmer noe annet.

15.2

Deltakerkommunene utarbeider en egen driftsavtale som regulerer ansvaret for finansiering av løpende drift.